

«Тиждень книги відзначає в Україні дитвора»

Методичні рекомендації бібліотечним працівникам щодо організації та проведення у 2020 році Всеукраїнського тижня дитячого читання

«У вихованні книга займає найперше місце...»

А.Костецький

Незабаром в усіх бібліотеках, аудиторією яких є діти та підлітки, розпочнеться щорічне бібліотечне свято – Всеукраїнський тиждень дитячого читання – приємне і довгоочікуване свято дитячої книжки. Це час, сповнений дивовижного книжкового розмаїття, літературного задоволення, відкриття нових творчих імен, знайомства з новими книгами. А ще це – літературні подорожі, ігри та вікторини, різноманітні конкурси та акції, вистави театру ляльок, майстер-класи, презентації, зустрічі з письменниками! Свято дитячого читання – це також демонстрації читацьких талантів і відзначення подяками, грамотами, дипломами та призами кращих читачів.

Оригінальне та яскраве оформлення бібліотеки є запорукою успіху проведення Тижня. Він є чудовою нагодою для популяризації серед дітей кращих зразків дитячої літератури. У центрі заходів Тижня, як завжди, книга та її читач. Тому радимо перш за все організувати в бібліотеках книжкові виставку-бенефіс, виставку-навігатор, виставку-вшанування, виставку-пропозицію, виставку книг-ювілярів року, виставку-серпантин, виставку-рейтинг, виставку-прем'єру, виставку-феєрію, особливу увагу віддаючи книгам письменників-ювілярів, новим книгам і книгам-ювілярам.

Плануючи програму Тижня на 2020 рік, враховуйте успішні власні традиції його проведення, а також зверніть увагу на методичні рекомендації щодо його організації Сумської обласної бібліотеки для дітей попередніх років, Національної бібліотеки України для дітей. При розробці заходів Тижня радимо звернути увагу на «Пам'ятні літературні дати 2020 року», підготовлені НБУ для дітей (<http://www.chl.kiev.ua/>), «Календар знаменних і пам'ятних дат Сумщини на 2020 рік», підготовлені Сумською ОУНБ (<http://www.ounb.sumy.ua>), які знаходяться на сайті ОБД (sodb@ukr.net) (рубрика «Бібліотечному фахівцю – «Оголошення, листи, інформації»).

До плану проведення Тижня радимо включити такі заходи, як книжкові кастинги, літературний глобус, інформаційні квести, літературні жмурки, слалом, творчі палітри, бібліографічні привали, презентації книг-лауреатів літературних премій і книг-ювілярів, відео-мандрівки, імідж-коктейль, відеоподорож «Від папірусу до книги», відеомандрівка «Книга – восьме чудо світу». Активну участь користувачів бібліотеки передбачають книжкові фуршети, книжкові джеми для читачів-гурманів, конкурси малюнків, майстер-класи, творчі майстерні, літературні подіуми, літературні змагання, бібліотусовки ерудитів тощо. Серед юних користувачів можна оголосити

конкурс на кращий буктрейлер «Відкрий буктрейлером суть книги», метою якого буде презентація своєї улюбленої книги.

Актуальною темою сьогодні є вплив Всесвітньої мережі та гаджетів на читання дитини. Радимо провести діалог «Книга в епоху Інтернету» або диспут «У павутині Інтернету» в бібліокафе, де «відвідувачам» у меню можна запропонувати книгу Тетяни Щербаченко «Як не заблукати у Павутині».

При розробці бібліотечних заходів Свята дитячого читання кожен день Тижня пропонуємо об'єднати певною тематикою, пов'язаною з дитячою книгою, світом доброго та веселого дитинства. Обов'язковими елементами, звичайно ж, повинні бути дні урочистого відкриття Тижня і закриття Свята дитячого читання, проведення театралізованих свят і вистав за участю героїв улюблених дитячих книг, численних конкурсів і літературних зустрічей з тими, хто творить книгу.

Пропонуємо орієнтовну тематику днів Тижня:

1-й день – Урочисте відкриття Тижня «Книга в гості завітала, свято всім подарувала» або Бал книжкових героїв «Книжок чудових хоровод»

2-й день – День ювілярів «Дати з календарної сторінки» або «Хвилями літературних ювілеїв»

3-й день – День нової книги «Гарячі новинки від українських видавництв» або «Від сторінки до сторінки – презентуємо новинки»

4-й день – День періодики «Журнальна феєрія» або «Журнали, газети читаємо – про все знаємо»

5-й день – День поезії «Поетичний зорепад» або «Золоте слово української поезії»

6-й день – Територія творчості «Читай! Малюй! Вигадай!»

7-й день – Закриття Тижня. День родинного читання «Всією родиною – на свято книги».

Відкриття Тижня бажано розпочати театралізованою виставою у бібліотечному фойє за участю улюблених літературних героїв дитячої літератури. Варто також при вході до бібліотеки роздати дітям і дорослим цікаво оформлену програму свята на всі дні Тижня, що допоможе їм бути активними протягом всього святкового Тижня. Також у цей день можна провести заходи і поза бібліотекою, організувавши у школах і дитячих садках бібліомайданчики під гаслами «Запрошуємо до нас!».

Заходи **другого дня** Тижня присвячені письменникам і книгам-ювілярам української та зарубіжної дитячої літератури та письменникам-землякам. Важливе місце у проведенні цього дня, як і всіх інших, посідають виставки – візитівки бібліотеки. Тут до уваги можна запропонувати виставку-вшанування письменників і книг-ювілярів «Дати з календарної сторінки» або «Хвилями літературних ювілеїв», виставку-презентацію «Улюблений автор – читачам», виставку-бенефіс «Ювілейні святкування в Країні читання».

Особливу увагу радимо звернути на ювілей улюбленого письменника українських дітей – Всеволода Нестайка. Радимо провести конкурс «Творець країни Сонячного дитинства» для користувачів-учнів 5-6 класів у кількох номінаціях: на краще знання твору письменника, на кращу ілюстрацію до будь-якої його казки або повісті, на кращу інсценізацію творів Нестайка «Нестайко і його герої».

Знання творчості письменників-ювілярів допоможуть визначити такі заходи: літературний подіум «Парадний портрет коронованої словом» (до 50-річчя від дня народження нашої землячки Анни Коришунної), літературний глобус «Ювілейна планета» (зарубіжні письменники-ювіляри), літературна вікторина «Чарівна скринька Братів Гримм», гра-пригода за твором Джанні Родарі «Пригоди Цибуліно» (до 100-річчя від дня народження автора), літературний карнавал «На бал до Андерсена», казковий калейдоскоп «Джунглів мудра таємниця» (до 155-річчя від дня народження Дж. Кіплінга), літературні піжмурки «Знайди героя казки» (до 120-річчя А. де Сент Екзюпері), парад літературних героїв «Потеріана» (до 55-річчя від дня народження Джоан Роулінг), інтелектуально-літературний круїз «Країнами Європи з письменниками-ювілярами».

Усе минуше, тільки книга вічна! Рекомендуємо запропонувати юним користувачам літературне лото «Парад улюблених героїв книг-ювілярів», любителям пригод – гру-вікторину «Чудеса у решеті від барона Мюнхгаузена», вечір книги «Знайомство з книгою-ювіляром – «Роксолана» П.Загребельного, літературно-лицарський турнір за книгою «Айвенго» В.Скотта, подорож до Країни книг «Книги-ювіляри року», перегляд трейлеру стрічки «Чорна рада», презентації «Пам'ятники літературним героям» тощо.

День нових книг – **третій день Тижня** – проводиться з метою привернення уваги читачів до новинок дитячої літератури. При підготовці до заходів радимо скористуватися матеріалами Інтернет-ресурсів: КЛЮЧ (<http://www.chl.kiev.ua/key>), «ЛітАкцент», (<http://litakcent.com/category/litachok/>), «БиблиоГид» (<http://www.bibliogid.ru/>), «Дитяча книга року-2019», Книга року Бі-Бі-Сі-2019». Цього дня користувачів зустрічають книжково-ілюстративні виставки «Ще гарячі, щойно з печі!», «Гарячі новинки від українських видавництв», «Скільки в світі книг – стільки друзів є нових», виставка-навігатор «БібліоBook: світ казок народів Європи», виставки-інсталяції «Книжкові спокуси» та «Від сторінки до сторінки – презентуємо новинки», книжковий вернісаж «Новинки дитячої літератури», виставка-презентація літературних новинок «Мандруємо книжковим світом», виставка-рейтинг «Книги – лауреати загальновідомих премій і конкурсів».

Для користувачів різних вікових категорій радимо провести презентації нових книжок, обговорення новинок дитячої літератури, зустрічі з письменниками або видавцями. Для наймолодших читачів пропонуємо голосні читання книг сучасних дитячих письменників «Читаємо разом, читаємо вголос», «Що буває, коли книжка оживає», марафон читання «Барвистий Книголенд», бібліоекспрес «Під шелест сторінок книжкових». Користувачам-учням 5-9 класів пропонуємо провести книжкове дефіле «Завжди в моді українська книга», інформаційний глобус «Даремно часу ви не гайте! Ось цю книгу прочитайте», літературне кафе «Творча смакота», літературний бібліоподіум «Модна книга» тощо.

«Журнальна феєрія» – **четвертий день Тижня** – день дитячих газет і журналів. Для користувачів-учнів 1-4 класів радимо провести презентацію журналу «Малютко», який у 2020 році святкує 60-річчя свого заснування, «Люблять «Малютко» дорослі і діти». Під час огляду «Журнальні перлинки з бібліотечної скриньки» можна познайомити дітей з історією найвідоміших

дитячих журналів, розповісти про сучасну періодику для дітей. Поряд із добре відомими не одному поколінню читачів журнальними іменами – «Барвінок», «Дзвіночок», «Пізнайко», «Однокласник», з'явилося багато нових: «Куля», «Професор Крейд», «Жирафа Рафа», «Ангеляткова наука», «Золоте левеня», «Крилаті», «Розумашки», «Зернятко», «Колосок» тощо. Для ознайомлення з ними пропонуємо press-кліпінг «Щоб всі діти більше знали, є газети і журнали» або презентацію «У калейдоскопі яскравих сторінок».

Для користувачів-учнів 5-9 класів цікавим буде рандеву з журналом «Журнал дитячий ти читай», бібліопрес «Журнальні новини для кожної дитини», бібліоквест «Сторінками журналів», прес-агенція «Тет-на-тет з журналом». З репертуаром підліткових періодичних видань читачі можуть познайомитись під час огляду «Країна Журналія».

П'ятий день Тижня – День поезії «Поетичний зорепад». Поезія входить в наше життя з дитинства з творами Т. Шевченка і Л. Українки, І.Франка і В. Симоненка, Л. Костенко і В.Стуса. До уваги найменших користувачів можна запропонувати поетичний віночок «Слово поета – це щедра насіння», літературну стежину «Стояла я і слухала весну...», конкурс на кращого виконавця віршів Л. Українки «Лєся Українка – дітям» (до дня народження Л.Українки). Для користувачів середнього і старшого віку пропонуємо книжковий вернісаж «Золоті сторінки поезії», шоу «Бібліоовація» – читання власних віршів, літературний вечір «Все, що душа довірила словам...», поетичний адвайзер «Читаємо Ліну Костенко» (90-років від дня народження), поетичну подорож «Барвінкові чари поезії Дмитра Білоуса» (100-років від дня народження), годину поезії «Мій улюблений вірш», літературну вітальню «Поет-лірик, поет-патріот» (до 85-річчя від дня народження Василя Симоненка), літературний портрет «Ти себе Українкою звала...» та літературний конкурс «Мій улюблений твір Лєсі Українки» (до дня народження Л.Українки).

«Читай! Малюй! Вигадууй» – під таким гаслом проходитиме **шостий** день Тижня. Дитяча бібліотека – це територія дитячої творчості. Заходи цього дня можуть бути різноманітними за формою і змістом. Наприклад, для найменших користувачів – конкурси на кращу саморобку «Чудові подарунки – витинанки й візерунки» чи «Юні ілюстратори книги», конкурс «Ніколи не сумую, читаю та малюю». Цього дня також доречно буде провести творчі майстерні «На весняний майстер-клас ми запрошуємо вас» і «Квілінг», майстер-класи з виготовлення витинанок «Паперові фантазії», ляльки-мотанки «Таємничий світ ляльки-мотанки», оберегів для наших земляків-захисників «Повертайся живим!», годину фіто-дизайну «Красиве життя: квітка, букет, композиція». Якщо ж не виходить малювати, майструвати, грати на сцені, дітям можна просто пофантазувати під час флешмобу «Про що я написав би книжку». Навчитися творити своїми руками допоможе книжкова виставка «Читаємо і творимо красу», біля якої відбудеться знайомство дітей із цікавими книгами, які сприятимуть розвитку їхньої творчості. Тож на завершення зустрічі читачі візьмуть книги, познайомляться з журналами «Сто талантів», «Жасмин», «Маруся», «Умійко», «Вишиванка», «Узори вишивок», які допоможуть їм розкрити свої таланти.

День **урочистого закриття** Тижня вже традиційно проводимо в колі дітей і батьків. «Всією родиною – на Свято книги» – ось девіз останнього дня святкового Тижня. Тиждень дитячого читання об'єднує не лише читачів і творців книги. Він допоможе батькам долучитися до читання дітей та взяти участь у різноманітних заходах, які проводитимуться у бібліотеці.

Під час заходу «З мамою і татом до бібліотеки» можна провести театралізовані екскурсії бібліотекою, обговорення з батьками «Значення читання в житті дитини», перегляд літератури «Улюблені книги вашої сім'ї». Здатні викликати інтерес до спільного читання, спільної творчості та інтелектуальної діяльності виставки сімейної творчості «Моє родинне дерево», зустріч за «круглим столом» «Поспілкуємося разом», книжковий фуршет для молодих родин: «30 хвилин у бібліотеці», брейн-ринг «Моя сім'я, книжка і я», презентація книжкової виставки-рекомендації «Улюблена книга моєї дитини», фотоконкурс «Захоплені читанням», акція «Віддамо книгу в надійні руки».

Для кожної сім'ї в подарунок рекомендуємо підготувати рекомендаційний список «Мудрість книг об'єднує родину» або комплект закладинок «Що читати Вашій дитині».

Епіграфом до наших порад взяті слова українського дитячого письменника Анатолія Костецького про вплив читання на виховання. Його підтримує українська поетеса, перекладач, автор багатьох творів для дітей Тамара Коломієць: «Якими виростуть наші нащадки залежить і від того, що вони прочитають». Тому виключне значення має виховання через книгу, адже книжки, прочитані в дитинстві, залишаються в нашій свідомості на все життя, саме вони покликані формувати художній смак і допомагати становленню особистості дитини.

Тож нехай девізом цьогорічного свята буде:

Читати – це модно!

Читати – це мудро!

Читайте вільно!

Читайте повсюди!

З метою популяризації книги та підняття престижу читання, задля формування позитивного іміджу бібліотеки, найяскравіші події Тижня рекомендуємо висвітлювати у засобах масової інформації: на шпальтах газет, радіоефірах, мережі Інтернет, власних веб-сайтах і блогах, журналі Національної бібліотеки України для дітей «Бібліотека у форматі Д».

Бурятова Т.І. головний методист
відділу інформації та маркетингу СОБД

